

„Gazeta” ieșe în da-care d.
Abonamente pentru Anșto-Uagru:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la tôte oficiile
postale din ținru și din arară
și la dd. colecțorii.
Abonamente pentru Brașov
administrățiunea, piața mare,
têrgul Inului Nr. 80 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 60 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 8 cr. v. a.
sân 15 bani. Atât abonam-
ente cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I .

Nr. 11.

Brașov, Vineri 16 (28) Ianuarie

1898.

Deputația femeilor sășesci.

Alaltăeri Sașii din Sibiu și Brașov căpătaseră dela Viena scirea, că deputația damelor sășesci va fi primită de Majestatea Sa. Scirea, precum s'a dovedit în ziua următoare, n'a fost esactă. A fost, se vede, o neînțelegere la mijloc.

Era de prevădut, că deputația femeilor sășesci din Ardeal, care s'a dus să cêră dela monarch să nu sancționeze proiectul de lege asupra numerelor localităților, votat de ambele camere, nu va face o experiență mai bună, ca cea făcută înainte cu cinci ani de deputația, care a dus memorandumul român.

Causele sunt prea evidente, decât ca să mai fiă de lipsă a insista asupra lor. Ministrul-președinte Banffy le-a indicat în convorbirea, ce a avut-o la Budapesta cu delegația trimisă de damele sășesci din Viena la dânsul, afirmând, că este în contra usului constituțional, ca Majestatea Sa să primescă deputațiunii politice.

Scim noi foarte bine, cum stau lucrurile în țera ungurescă cu usurile constituționale. Acestea, ca să dîcem așa, se dirig nu după adevărul us, nici chiar după îndreptățirea legală, ci după poftele momentane ale guvernului.

De-altmintrelea în cazul de față Banffy a avut dreptate când a dîs, că decă Majestatea Sa ar primi deputația în audiență și i-ar promite, că nu va sancționa legea asupra numerelor localităților, guvernul, care a propus această lege, ar trebui să se retragă.

Cu tôte astea nu incupe îndoelă, că Majestatea Sa putea să primescă deputația, fără a-i face asemenea promisiune. Banffy însă a sulevat față cu delegația damelor sășesci anume cazul unei favorabile

resolvării a cererei femeilor sășesci, pentru ca să aducă în încurcatură pe dânsle, cari se prezentaseră la dânsul, adăugând cuvintele: „Pôte că d-vôstrê doriți acesta (adecă retragerea guvernului), dêr totuși nu puteți cere, ca guvernul însuși să-și taie crênga de sub piciorê“.

Și în adevêr, că această apucatură viclênă a ministrului-președinte a și adus în perplexitate pe cele trei dânsle. Decă putem da credêmint raportului foilor unguresci, ele, surprinse de vorbele ministrului, au răspuns, că n'au de gând să provôce asemenea consecențe grave politice, ci voesc numai să dea espresiune iritațiunei, ce domnesce în patria lor și să stârnuescă a se face o corectură în proiectul de lege.

Banffy s'a arătat față cu amintitele dame sășesci nu numai glumeț, dêr și foarte complexant, căci s'a oferit, că el însu-și va face să ajungă adresa-memoriu a lor în mânilor monarchului, decă îi vor încredința-o lui.

În punctul acesta însă damele sășesci nu s'au grăbit nici-decum a arăta o deosebită încredere față cu ministrul-președinte și au răspuns scurt, că adresa-memoriu se află la Viena, din care causă nu i-o pot preda.

Așa s'a petrecut lucrul, rămânând, ca dânsle sășesci să chibșuescă, că ore se mai espedeze memoriul lor cu posta la cancelaria cabinetului, ori nu?

Deputația femeilor sășesci se va alege așa-dêr de-ocamdată numai cu sprijinul moral ce 'i-l dau Germanii naționali din Viena, cari au îmbrățisat pe față cauza Sașilor ardeleni.

Interesant este și nu putem să lăsăm neamintit, că cele trei dame sășesci, când au sosit la președința consiliului de miniștri, au fost primite acolo mai întâi de consilierul ministerial Jeszensky, care s'a ară-

tat gata spre servire și a și efectuit îndată prin telefon audiența cerută la br. Banffy.

Un semn și acesta al timpului!

Budgetul statului pe anul 1898.

În ședința de alaltăeri, 25 Ian. n., s'au început în camera ungară discuțiile asupra budgetului preliminar pe anul current, 1898. E caracteristic, că tocmai față cu această cestiune gravă s'a manifestat cea mai mare lipsă de interes din partea „Părinților patriei“. Abia 30—40 de deputați au ascultat predarea raportorului, êr ceilalți își petreceau între sine vorbind, ori cetind, chiar și miniștrii acum intrau, acum eșiau din sală, petrecându-și timpul în risete și glume, ca și cum s'ar fi tractat de-o cestiune cu totul neînsemnată.

Dêr n'a fost și nu e neînsemnată această cestiune, căci, după arătările raportorului Hegedüs, budgetul anului 1898 se apropie de o jumătate miliard de florini, adecă mai mult cu 22.900,000 fl., decât preliminarul de budget pe anul 1896. Această urcare caută s'o motiveze raportorul mai vêrtos cu anumite dispozițiuni legale și anumite legi nouê ce s'au adus și cari aruncă nouê sarcini asupra țerei. El face o asemănare între budgetul de acum 20 de ani și între cel de aci. Atunci, adecă în 1879, investițiunile au fost 6 milioane, aci sunt 35 milioane; budgetul ministeriului de agricultură a fost 9 milioane, aci e 23 milioane, al ministeriului de culte și instrucțiune publică era atunci 4 milioane 417,000, aci e 15,862,000; datoria statului era atunci 100,750,000, aci e 143 milioane etc.

Raportorul însu-și deși se încercă în tot chipul să liniștescă spiritele, susținând că urcarea budgetului nu involvă vre-o greutate extraordinară asupra cetățenilor, recunoșce totuși, că cestiunea e de mare gravitate și că discuțiile asupra budgetului trebuie să se facă cu tôte serioșitatea.

Horanszky a criticat budgetul, declarând în numele său și al partidei sale, că nici în general nu-l primesce. De-așemenea a făcut și contele Ioan Zichy.

Uneltirile de maghiarizare la universitatea din Budapesta.

Budapesta, 25 Ianuarie n. 1898.

Scim, că organul ceh din Praga „Narodni Listy“ a atacat de curênd într'un articol în mod foarte vehement pe rectorul universității din Pesta, Herzegh, din cauza apucăturilor sale viclene față cu tinerimea universitară nemaghiară, acuzându-l că uneltesce pentru maghiarizarea ei și în genere criticând aspru sistemul de a face propagandă și presiune politică cu amenințări chiar și între zidurile universității.

Fireșce, că șoviniștii unguri tineri și bêtrâni dela universitate n'au putut să lase să trecă această ocașie, ca să nu o esploateze în folosul lor, și așa s'au decis să ia ca pretext pretinsa calumniare a fôiei cehice, pentru a iniția o mișcare în favoarea rectorului. Ținta era de ai da acestuia o „satisfacțiã“ cu concursul întregii tinerimi universitare și a celei nemaghiare, cu alte cuvinte să i-se facă rectorului o manifestatiã generală de încredere.

Inițiativa a luat-o așa numitul „Egyetemi Kör“, al căruia președinte e Vári Ortmann Albert (cum se vede un „neaoș“ arpadian). Acesta a conchemat pe toți studenții la o întrunire într'o sală a universității, spund tot-odată, că adunarea se va ocupa și de cestiunea naționalităților, pe care „agitatorii“ (Da! Cei jidano-maghiari!) voesc să o introducă acuma și între murii universității.

Între alții Ortmann a invitat și societatea „Petru Maior“ a tinerilor univeritari români. Dêr cum tinerii români sunt pășiți și au simțit îndată machinațiunea șoviniștă a colegilor lor unguri, ei le-au trimis prin președintele lor un răspuns rezolut, care pe lângă aceea, că era foarte nemerit, mai era și just. Etă scrisoarea, ce a primit-o voinicosul „arpadian“ dela „Egyetemi Kör“:

„Mult Stimate D-le Președinte!

„Invitării d-tale de a stârui, ca la adunarea politică de protestare conchemată pentru astăzi să ia parte câți mai mulți Români, nu pot satisface, scopul so-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

12 Ianuarie 1878.

— Episod istoric. —

Luni, 12 Ianuarie v. 1898, s'au împlinit două-deci de ani de când s'a dat lupta dela Smîrdan, o luptă eroică, în care ôstea română de trei ori mai puțină la număr ca vrășmașul, a dat dovești de vitejie vrednice de strămoșii săi.

Nisce ofițeri suedezi, cari au venit după luarea Smîrdanului să observe poziția, au declarat, că lupta această este una dintre cele mai strălucite fapte de arme, cari se găsesc în anelele rêsboielor.

M. Sa Regele a declarat, că în lupta dela Smîrdan s'a înălțat foarte sus reputația infanteriei de linie, căci numai 3 bataliône c'un efectiv redus a repurtat această isbîndă.

Extragem din memoriile d-lui general Ion Cotruș, martor și actor al acestor scene sângeroșe. Descrierea acestor lupte este una din cele mai frumoșe narațiuni militare și este făcută cu o sobrietate aprôpe laconică.

Etă pasagiul privitor la luarea Smîrdanului:

În acelaș timp sosesc și colonelul Fălcoianu, șeful de stat-major, însoțit de colonelul Berendeiș, maiorul Șerbănescu și alți câți-va ofițeri. Trecuseră prin apa Topolovița, căci erau toți plini de apă. Colonelul Fălcoianu comunică generalului Cerchez, că celelalte două divizii au încercat atacul fără succes.

Divizia Anghelescu a mers asupra Tatargicului, dêr acest punct nu a fost apărat. O companie de Turci, ce-l ocupa, a abandonat tot fără a resista, retrăgându-se în Vidin.

La divizia Lecca a fost însărcinat colonelul Crușescu cu o brigadă să atace Novoselo, dêr, din cauza ceței, se vede, a oblicat la drêpta prea mult, și a nemerit în Tatargic, unde s'a întâlnit cu divizia Anghelescu, care sosise acolo mai înainte.

Colonelul Fălcoianu era de opinie, ca și generalul Cerchez, să încerce un atac, pôte că și Smîrdanul nu va fi ocupat serios. Generalul Cerchez esiteză, pretextând că atacul nu a fost preparat cu artileria, că s'a convenit a se face un atac simultan de tôte diviziile. Dêr în fine mă chiamă

pe mine și mă întrêbă decă sunt de opiniă să atacăm.

Eu îi răspund, că deși este cam târziu, fiind trei ore, și peste o oră și jumătate va fi întunec. dêr decă îmi ordonă, eu voiț ataca.

Atunci generalul îmi ordonă să înaintez până la 500 metri de poziția inamicului și să deschid focul, êr decă voiț întimpina o rezistență, să mă retrag.

Eu îl întrebaui: — „Cine va judeca gradul de rezistență și cine va da ordinul de retragere?“

— Vê las tôte latitudinea dv., îmi răspunde generalul, lucrăți cum veți găsi de cuviință.

Mă retrag spre a lua dispoziții de atac, chemând șefii de bataliône. Dêr acest ordin îmi dete de gândit: Cum voiț aprecia rezistența? Decă vor fi numai câți-va Turci, cari ar răspunde la focul meu, și decă m'ăși retrage dinaintea lor, acesta ar fi o rușine pentru mine. Decă din contră Turcii ar fi numeroși, și retrăgându-mă ar lansa cavaleria în urmărirea mea? Cu o di mai înainte avusesem probă că dispune de

cavaleriă. Atunci ar fi un desastru, am fi masacrați de bașibozuci. Retragerea sub focul inamicului ar fi degenerat în fugă și tôte artileria noastră pierdută, fiind-că tunurile erau inomolite în zăpadă și trenurile erau duse la 2 kilometri înapoi lângă Dêmbovița.

M'am gândit că este mai bine a ataca, hotărît știind, că tôte retragerile sunt desastroșe. Decă vom cădea peste o trupă prea numeroșă de Turci, vom muri glorios cu arma în mână.

Am chemat dêr pe șefii de bataliône și le-am dat ordin ca la semnalul ce voiț da de mergere înainte, bataliônele să pornescă în ordin risipit la doi pași, ômenii vor înainta în liniște cu armele încărcate, fără a trage, semnalul de înaintare să nu se repete de corniști; când voiț da semnalul de atac și pas gimnastic, ômenii se vor arunca cu iuțelă înainte, strigând ură, êr corniști să repete semnalul. Ômenii nu vor descărca armele de cât de aprôpe în șanțul inamicului.

Am dat semnalul de înaintare și bataliônele au pornit înainte desfășurate în tiraliori și cu susținerile pe linia tiraliori-

cietății „Petru Maior“ fiind cultivarea literaturii, er nu se facă politică.

Virgil V. Moisiș.
president.

Se înțelege, că după acest refus nici un singur tiner român n'a luat parte la amintita întrunire a universitarilor maghiari. Aceștia din urmă pretind însă, că ar fi fost reprezentați tinerii celorlalte naționalități. Adevărat este însă numai, că au luat parte și câțiva dintre tinerii slavii mai slabi de ânger.

„Arpadianul“ Ortmann a spus în discursul său de deschidere, că scopul întrunirii este de a da satisfacția rectorului față cu „atacurile“ naționalităților, de altă parte de a da prilej tinerilor din sinul naționalităților ca să-și aducă înainte pretenziunile plângerii.

Interesantă e rezoluțiunea ce s'a luat cu mare sgomot. Ță-o:

„Adunarea generală se enuncie, că votază mulțămită și încredere rectorului universității pentru pășirea sa conșcie și cu tact, mai departe, că în sinul tinerimei universitare n'a observat mișcări naționaliste și, decă totuși s'ar afla vr'un tiner maghiar (sic!), care se profesază și propovădușcă idei contrare statului, adunarea condamnă activitatea ne patriotică a acestuia“.

Acum patria pôte să fiă liniștită, că au scăpat-o Ortmann și soții de „agitatorii“ dintre zidurile universității pestane, însă numai de agitarii presupuși din sinul tinerimei naționalităților nemaghiare, nu și de agitatorii cei adevărați din sinul naționalității maghiare și a apertinențelor ei jidovesci.

Deputația damelor săsesce. „Pester Lloyd“ aduce ađi amănunte despre pasul întreprins de damele săsesce în Budapesta la ministrul-președinte. „Vedând, că nu mai primesc audiență, au plecat trei dintre damele săsesce la Budapesta — ȳice „P. Lloyd“ — ca să rȳge pe ministrul-președinte de a avea bunătatea să esopezeze, ca deputația să fiă primită de Majestatea Sa în audiență. La vorbirea conducătoarei deputației, d-na Stefania Fritsch născ. de Sonenfeld, care a asigurat, că deputația n'ă voit să încunjure guvernul unguresc, a răspuns baronul Banffy, că e în contra usului constituțional, că Maj. Sa să primescă deputațiunii politice. Decă densusul ar interveni pentru încuviințarea audienței și Maj. Sa ar face deputației promisiunea, de care acesta să rȳgă, că nu va sancționa legea asupra numelor localităților, atunci guvernul ar trebui să tragă consecințele și să se retragă. E posibil — adause ministrul-președinte în mod glumeț, — că damele doresc acesta (Viue contradicții), dăr pentru aceea ele totuși nu pot să pretindă, ca guvernul însuși să dea prilej pentru acesta. De-altmintelea Maj. Sa s'a declarat deja pentru proiect, când înainte

lor. Ofițerii superiori au descălecat, și eu m'am pus la batalionul din al 6-lea, la compania de drapel. Pentru a entusiasma soldații, am dat ordin să se desfășore drapelul regimentului al 6-lea. Regimentul al 4-lea nu luase drapelul, îl lăsase la cuartir.

Trupa mergea în liniște, o ușoră șoptă a ofițerilor se audea din când în când, care stimula soldații să mărșă în linie. Terenul era acoperit de zăpadă și marșul se făcea cam cu anevoință.

Am mers astfel o distanță ȳre-care, când îndată ce am trecut de puțul ce-l remarcase în recunoscerea de diminiță locotenentul Bălănescu, fiă că din cauza șoptei soldaților, său falfăitul drapelului, său că în cele din urmă am fost vȳduți, de odată o împușcătură teribilă începe din tranșeele Turcilor pe totă linia, alternând cu lovituri de tunuri, cu șrapnele și obuse. Un obus lovesce chiar în mijlocul pânzei drapelului și bucățele de pânză își cădură pe față...

Îuțela marșului, comănde ofițerilor: „Inainte!“ anima pe soldați! Cei răniți și morți rămăind pe urmă nu mai puteau impresiona pe cei ce inaintau. În câte-va mi-

de prezentarea lui în camera deputaților s'a dat sancțiunea prealabilă. Ministrul-președinte n'are nimic în contră, decă damele vor trimite Memorandul cu posta la adresa cancelariei de cabinet, ba el s'a oferit chiar — în mod galant — de a transmite însuși Memorandul la cancelaria, decă damele voesc să li-l predea. Deputația a declarat însă, că acesta cu atât mai puțin o pôte face, cu cât Memorandul se află în Viena. Cu acesta primirea, în decursul căreia conversația s'a purtat în limba germană, s'a terminat.

Budgetul și centralizațiunea.

In fața noiei urcări a budgetului, organul partidei populare, „Alkotmány“, face într'un articol de fond al său câte-va constatări importante, din cari reproducem următoarele:

„Budgetul unguresc este de un miliard de corone. Am devenit o țeră grozav de bogată. Cu trei-deci de ani înainte, când s'a făcut primul budget ordinar, suma totală a cheltuelilor era 184 milioane 531.299 fl. Astăđi statul ungar cheltuesce aproape de trei ori atât. Acesta e un progres uriaș! Decă și pământul ar fi crescut încă odată pe cât a fost, decă și numărul populațiunii s'ar fi duplicat și decă averile încă s'ar fi triplicat, atunci tȳte ar fi bine.

„Inșe Ungaria și acum e numai atât de mare, cât a fost; dealurile sale sterile n'au devenit fructifere, pădurile sale s'au și nimicit deja și, deși valoarea pământului și cultivarea lui, a progresat, el nu produce de trei ori atât nici în recoltă, nici în ban. Adevărat, că am construit căi ferate și că Budapesta a devenit oraș mare, dăr acestea s'au făcut pe datorii, ale căroră interese le plătim străinătății, er statul se plânge, că căile sale ferate aduc slab venit, măcar că politica noastră de comunicațiune a fost relativ cea mai bună. Deȳrece n'am putut rezista risipei, averile ni-le-am consumat, regaliile le-am confiscat, am creat monopoluri și am îngreunat poporul cu tot felul de dări, acesta ne mai putând suporta povara, și-a încărcat casa și moșia cu datorii, său că le-a vȳndut și a devenit țiler, ori proletar domnesc, er alții au emigrat...“

„Budgetul nostru arată trecerea averilor în mâna statului. În Ungaria tȳte venitele le ia statul și acesta le și împarte. Căi ferate, mine, fabrici, navigația, zahar, spirit, petroleu, tutun, recoltarea și consumarea acestora, comerțul cu lemne, cărciumăritul, tȳte furnisările pentru armată, oficii publice și căi ferate, administrarea averilor statului, prăsirea vitelor, a viilor etc. acestea tȳte atȳrnă dela stat. Cine nu stă în legătură cu statul, nu se pȳte feri, nu-și pȳte deschide nici măcar o trafică. Tȳte porturile de ceva trebă se ocupă prin

nute am ajuns în tranșeele Turcilor, abordând reduta din drepta. Turcii înspăimântați, nu mai căutau a se apăra, și soldații noștri îiucid cu baioneta și descarcă puștile de aproape într'înșii. Maiorul Ulescu cu două companii întȳrce reduta pe la gât. Turcii din redută, refugiați într'un colț, în grămadă, aruncă puștile și ingenuchiăți cu fesurile în mână strigau: Aman!

Soldații noștri, infuriazți, îi uicideau cu baioneta.

Abia cu mare anevoință am reușit de a opri pe soldați să nu-i masacreze pe toți.

— „Lăsați-i“, strigam eu soldaților din tȳte puterile, că s'au predat.

— „Aceștia au omorât pe frații noștri!“ răspundeau soldații.

In timpul acesta glȳnțele veneau dese, șuerând din satul Smirdan.

— „La sat sunt Turci, domnule colonel“, începă a striga soldații.

Atunci lăsați pe maiorul Ulescu cu două companii în redută să pădȳscă prisionierii, er eu inaintează cătră sat, cu compania 5 și 6.

(Va urma.)

guvern, protecțiunea ministerială împarte nu numai funcțiunile de stat, beneficiile preoțesci, posturile de medici și farmaciile, ci chiar și directoratul băncilor aproape întregă inteligența își trage leafa dela stat și afaceri comerciale mari numai cu statul se pot incheia. Din cauza asta este atât de mare budgetul, sunt atât de mulți „streberii“ și atât de puțin ȳmenii independenți...“

„In urma organismului defectuos al statului, nicăiri în lume nu se află atȳtea funcțiuni și funcționari rȳu plătiți, ca în patria noastră. Și încă mult mai mare este numărul celor ce vȳneză după posturi, căci din classa falimentată a domnilor alergă în massă la stat după ajutor și după pâne, căci său au ajuns la sapă de lemn, său că sunt în ajun de-a ajunge. Er poporul de rȳnd, care n'are cualificația și nu pȳte ajunge la protecțiune, nu pȳte nicidecum să beneficieze de budget. El numai plătesce, căci e silit să plătescă, er după ce încetul pe încetul sȳrăcesce, devine proletar și se face socialist“.

In fine „Alkotmány“ vorbește despre bȳla societății unguresce și ȳice, că această bȳla e mult mai mare și mai adȳncă, decăt a statului.

Redeschiderea parlamentului român.

Luni s'au redeschis camerile române. In ajun s'a făcut în sinul grupurilor partidului național liberal tratări cu scop, de-a ajunge la o înțelegere comună pentru o concentrare a tuturor elementelor liberale. Din acest incident s'a sȳvȳrșit o apropiare între grupul Aurelian și grupul Flevea, și acum era vorba să se ajungă la o înțelegere și cu Sturdzișii și cu grupul Stătescu.

Intre d-nii Stătescu și Sturduza s'a produs în timpul din urmă o încordare, care a avut și urmări, provocând o crisă parțială ministerială prin demisiunea d-lui Djuvara (din grupul Stătescu) din postul de ministru al justiției. Acestă crisă s'a terminat Duminecă prin numirea d-lui G. Folade la departamentul justiei.

In preția acestei numiri s'au întreprupt și tratările de împăcare între grupurile liberale. „Drapelul“, organul grupului aurelianist, constată această intrerupere cu regret, dăr totuși esprimă speranța, că într'un timp dat liberalii, în special căpeteniile, vor răspunde la așteptarea generală, de-a se face o înțelegere perfectă între toți liberalii, fiă de ori-ce nuanță.

Același țiar constată, că după mai multe consfătuiri se admisesse, ca formațiunea dela „Drapelul“ să participe cu trei portofolii la efectivă cooperare în guvern. Nu s'a putut însă ajunge la înțelegere în distribuirea acestor portofolii.

Evenimentele în Orient.

Conflicte viitoare în Balcani. Rusia și-a primit rȳsplata pentru concesiunea ce făcuse Bulgariei, încetând să se opună de acordarea de către Pȳrtă a beratelor de episcopii. Ofițerilor emigrați li s'a permis în sfȳrșit reintȳrcerea în Bulgaria.

Se sciă, scrie „Drapelul“, că ofițerii acestia se făcuseră culpabili de conjurație contra Prințului Alexandru Battenberg, pe care îl detronaseră după indemnul Rusiei. Permițendu-li-se acum întȳrcerea în patrie, mai mult, primindu-i în armată cu grade mai mari chiar decăt cele ce avuseră, armata bulgară face un pas considerabil înainte spre rusificare. Rusia, trimițȳnd 36 ofițeri inferiori și superiori, credincioși și devotați țarului în armata bulgară, o preface într'o avangardă balcanică a armatei rusesce.

Influința rusă crește astfel în Bulgaria, pe mȳsură ce influența bulgară crește în Balcani în paguba celorlalte naționalități creștine. Sȳrbii, sacrificați de Rusia în favȳrea Bulgariei, se întȳrc de nou către Austria. Numirea lui Milan în fruntea armatei sȳrbesci este un simptom al creșterii influinței austriece în Serbia.

Ințelegerea austro-rusă stabilită cu ocazia vizitei împȳratului Francisc Iosif în

Petersburg ca să se mențină status quo în Peninsula Balcanică, n'a durat mult precum se vede. ȳiarele rusesce și austriece au și început încriminările reciproce. In curȳnd trebuie să ne așteptăm la nouă conflicte în Balcani, între Rusia și Austria.

Rusia caută să-și câștȳge și simpatia grecescă, menținȳnd candidatura Prințului George la postul de guvernator al Cretei. Austria și Germania nu privesce această candidatură tocmai cu ochi buni.

Candidatura pentru postul de guvernator al Cretei ocupă mult diplomația europeană.

„Pol. Cor.“ anunță: Candidatura prințului George al Greciei pentru postul de guvernator al insulei Creta se află încă în stadiul unui schimb de păreri intim între cabinete. In ce privesce Anglia și Franția, e sigur, că ele vor sprijini candidatura acesta. Scirea, că ambasadorul rusesc, de Sinovieff, când a pus în vedere Sultanului alegerea prințului George, ar fi purtat un limbaj energetic, nu este adevȳrdă. Sultanul se țice, că a observat față cu d-l Sinovieff, că forțe cu greu îi va fi posibil, de-a împlini această dorință a Rusiei, deȳrece trebuie să țină sȳmă de dispoziția poporului său, care s'a pronunțat cu totă hotărȳrea în contra numelui unui prinț grecesc ca guvernator al Cretei. Aceeași corespondență anunță, că șefii insurgenților și notabilii din diferitele ținuturi ale Cretei a decis a trimite o adresă prințului George, în care-l asigură de depinul lor devotament. De altă parte se vorbește, că membrii adunării naționale s'au înțeles, ca de-ocamdată să se rețină dela ori-ce manifestațiune.

SCIRILE ȳILEI.

— 15 (27) Ianuarie.

Visita Regelui Carol la Petersburg.

„N. fr. Presse“ din Viena aduce scirea, că regele României va visita pe împȳratul Nicolae II al Rusiei la Petersburg în cursul acestei primăveri.

O nouă catastrofă la minele dela Reșita.

In nȳptea de 24 Ianuarie n. ȳrăși s'a întȳmplat la minele de cărbuni dela Reșita o catastrofă, căreia au cădȳt victimă mai mulți muncitori. Anume desvoltându-se mult gaz înecăcios, 9 dintre muncitori au fost omorȳți, er 5 au dispărut. Se crede, că și dintre aceștia trei s'au prăpădit și abia doi decă vor mai fi aflați cu viață. Puțin a lipsit ca nenorocirea să ia dimensiuni asemenea celei din anul trecut, când peste 100 de ȳmeni își perdură viața.

Poetul Coșbuc, după cum aflăm cu viu regret din „Drapelul“ de ađi, este de mai multe țile grav bolnav. Ii urăm cât mai grabnică însănȳtoșare!

Centenarul revoluțiunii irlandeze.

In anul acesta se împlinesc o sută de ani dela marea revoluțiune irlandeză din 1798, care a avut de scop a face sfȳrșit stăpȳnirii engleze în Irlanda. Franția era gata să ajute, dăr trupele sale au fost impedeate de a debarca printr'o acțiune grabnică a guvernului engles. In acea revoluțiune și-au jertfit viața 150,000 Irlandezi și 20,000 soldați englesi. In Irlanda se fac multe pregătiri pentru a serba memoria acelei mișcări și se țice, că vor veni în Irlanda, ca să ia parte la ea și țmii de Americani irlandezi. E interesant, că tocmai acum guvernul engles prepară un bil, ce-l voesc să-l prezenteze parlamentului spre primire, care bil dă Irlandei pentru prima ȳrăși un homerule, deși numai în mȳsură modestă, în forma de diete provinciale.

Impȳratul Francisc Iosif și armata rusesce.

Din Petersburg se telegrafȳză, că noul ministru de rȳboi al Rusiei, la ordinul țarului, a dispus, ca în viitor prima companie a regimentului dela Kexholm, al cărui proprietar e încă de mult monarchul nostru, să pȳrte în viitor titlul acesta: „Compania Majestății Sate împȳratului austriac“. — Dăr „regele maghiar“ unde a rȳmas?

Dame cu bȳrbi. Din Londra se comunică o nouă surpriză. Din unele intervie-

wurî: cu medicul feminine rezultă, că în anii din urmă au ajuns în Londra în trantare nu mai puțin ca 10,000 de dame, pentru-că le-au crescut bărbii, în unele cazuri chiar în mod însemnat. Numărul actual al pacientelor e de vre-o 4000. Intrebuintarea unor anumite „chemicale de înfrumusețare“, care irită pielea, se presupune a fi cauza creșterii bărbilor! Ca leac se întrebuintează, cum se dice, „smulgerea“.

Teatrul german în Brașov. Câți-va ani de-arândul trupele germane, care au debutat pe scena teatrului de aici se tot plâng, că nu sunt în de-ajuns sprijinite de public, ceea ce este însă mai bătător la ochi, tocmai publicul german mai avut din oraș sprijinesce relativ mai puțin arta germană. Trupa de sub direcțiunea actuală este reomoscută de foile germane ca bună, cu toate astea etă ce ni se scrie în numele mai multor vizitatori a teatrului: „Direcțiunea și-a dat înzadar totă silința să ne aducă aici o bună societate teatrală. Balconele și fotoliurile sunt cu excepțiunea locurilor abonate în cea mai mare parte de familii române, de comun gôle. Este o rusine, că Germanii cei mai auți din orașul nostru spriginesc atât de rău teatrul prin o vizitare așa de slabă. Nu-i mirare deci, decât teatrul german abia o pôte duce, der nici nu este o trăsătură frumoasă a acelora, cari prin atitudinea lor nepăsătoare vor face ca să perdem teatrul german“. — Am reproduc aceste rânduri, ce ni-s-au adresat, fiind-că am fost rugați în numele mai multora.

Ultima serată umoristică. În onôrea și beneficiul comicalui mult agreat de public, a d-lui *Adolf Rakowitsch* se va arangia în sala teatrului de aici, mâne, Vineri, în 28 Ianuarie, încă o serată comică cu concursul muzicii orașanesc și c'un program cu totul extraordinar. Avis tuturor amicilor bunului umor.

In cestiunea corului Bisericii S-lui Nicolae din Schei.

Brașov, 12 Ian. v. 1898.

(Fine.)

Voidnd să aduc cel puțin în parte ôre-cari îmbunătățiri în privința corului bisericii S-lui Nicolae, îndată după ce mi-am ocupat postul — fără concursul vre-unei comisii — am pus la cale un cor de copii, care — compus din elevi și eleve din cursurile primare, toți brașoveni — se funcționeze ca cor bisericesc în biserica S-lui Nicolae în lunile de vară, precum și la toate ocaziunile, când corul studenților nu există s'eu nu pôte funcționa. Astfel prin corul de copii pe de-o parte am voit să procur pe s'ema bisericii un cor stabil, ér de altă parte am urmărit și scopul, ca din acești mici cântăreți, dându-le în restimpul cât sunt la scôlă și cunoscințele musicale teoretice și practice necesare, când ei vor fi mari s'eu pot constitui un cor bisericesc, mixt, ori de bărbați, care să fiă stabil și neatârător de scôlă. Aceste două scopuri le-am avut în vedere când am înființat corul de copii.

Conform scopului prim, acest cor a și cântat în biserica S-lui Nicolae la diferite ocazii, ér cam de pe la Paști încôce el a funcționat regulat în toate Duminecile și s'erbătorile până în luna Octomvri a anului trecut, cu o mică întrerupere de vre-o 2 săptămâni în August.

Că cum a fost primit acest cor (precum și activitatea mea în general) nu numai din partea publicului, ci special de către administrația bisericii S-lui Nicolae, se mărturisescă corespondențele din „Gazeta Transilvaniei“, „Tribuna poporului“ (Nr. 40/1897) și mai ales cea a „Telegrafului rom“. Nr. 28/1897), apoi toasturile, ce s'au ținut creatorului și susțitorului acestui cor cu ocaziunea maialului din anul școl. trecut, și în fine concludul sinodului parochial al bisericii S-lui Nicolae din a. 1897 referitor la „activitatea dirigentului corului“. Din parte-mi afirm, că până prin August a anului trecut n'am auzit pe nimeni nici direct, nici indirect, care să dică, că nu

i-ar plăcé corul de copii al meu, afară pôte de unul, căruia nici eu nu i-am plăcut vre-odată... Spre tómnă însă vremea se schimbă; încep să bată vânturile... și așa se vede, că și aici a bătut un vânt... Primul signal l'au dat... trec peste acesta. Al 2-lea însă a fost acela, că după ce comitetul bisericii S-lui Nicolae a votat o cerere a mea de-a face ôre-cari reforme în galeria din biserică destinată corului, când la executare mi-s'a spus pur și simplu: „Ne-am pripit, nu se pôte...“ Și d'or cerea mea era menită de-a aduce corului bisericesc înlesniri simțite. A urmat apoi în scurt al 3-lea: „Corul de copii nu ne place, cântă fals etc. etc.“, declarațiuni făcute în comitetul parochial al bis. S-lui Nicolae cu ocaziunea discuțiunii și hotărârii asupra altei petițiuni a mea.

Din acest moment corul de copii n'a mai cântat în biserică. Cine în astfel de împrejurări ar fi făcut altfel?

Lucru natural. Pe mine d. e. m'eu supără și m'eu enervăză chiar și graiul, tonul mai particular, cu care cineva vorbește. Ce i-se pôte întâmpla deci unui om, care — având auzul musical și mai fin, gust artistic și mai desvoltat și pe de-asupra și pricepere multă în ale muzicii, — venind la biserică ar fi condamnat să asculte în restimp de 1—2 ôre un cor, care cântă „fals“ etc. etc?

Acestea sunt motivele, pentru cari corul de copii al meu n'a cântat în s'erbătorile Crăciunului în biserica S-lui Nicolae, motive, pe cari imi i-au voie a-le supune așteptării on. public nepreocupat. (Dic „nepreocupat“, pentru-că cei preocupați chiar și adevărurile cele mai zdrobitoare pentru d'ensii le interpretă și prezintă în „contul“ altora. Și acesta mai ales când sciu de mai înainte, că lor li-se crede).

Declar, că n'am făcut bucuos aceste destăinuri, pentru-că ele pot provoca ôre-care supărare, der îndată-ce — fiă din partea On. Redacțiunii a „Gazetei Transilvaniei“ fiă din altă parte — am fost provocat, n'am avut încotrâ.

De altă parte imi i-au voie a da asigurarea, că zelul meu în privința corului de copii, precum și în general față de oficiul meu nu s'a schimbat întrun nimic. Corul de copii există și ađi, va exista și în viitor; numărul coriștilor a crescut mult prin recrutarea de elemente nou. Și acesta atât în vederea scopului al 2-lea indicat mai sus, cât și pentru-ca din acest cor se pot da o parte și bisericii rom. din Brașov-Cetate, când ea va fi gata. Cu corul de copii voi da concerte și în anul acesta, voi face excursiuni ca și în anul trecut, voidnd astfel să mă apropiu încetul cu încetul de ținta activității mele. La concertele și excursiunile corului de copii al meu vor lua parte de sigur numai aceia, cărora acest cor le place, ér „urechile delicate“ vor fi ținute de proprietarul lor... acasă.

T. Popovici.

prof. de mus. și dirg. corului bis. S. Nicolae.

Mulțămță publică.

Comitetul parochial român gr. or. al bisericii Sf. Adormiri din Cetatea Brașovului vine a achita pe calea publicității următoarele sume:

Dela Onor. Comitet parochial dela Sifta Treime de pe Tocile-Brașov 102 fl. 43 cr. parte din cutia bisericii, parte prin colectare dela d-nii parochien.

Dela d'omna *Eufimia Kertsch* suma de 33 florini adunată prin colecta de mai jos.

Pentru aceste sume comitetul parochial exprimă generoșilor donatori și donatôre sentimentele sale de profundă mulțămță pentru ajutôrele prestate la cele din lăuntrul bisericii române-ortodoxe a Sf. Adormiri, ce s'a clădit în centrul Brașovului, și anume:

Sfintei biserici române gr. or. din Brașov-Tocile, care a d'aruit 25 fl. D-nei *Marita Belu* pentru 15 fl. D-nelor: *Elisa* 3 fl. *Zoe* 2 fl., *Elena* 2 fl., *Zoe* 5 fl., *Olimpia* 2 fl., *Nicolae* 2 fl., *Olimpia* 1 fl., *N. N.* 1 fl. suma 33 fl.

D-lor: *Dragomir Pulpaș* 5 fl., *Stefan*

Chicomban 2 fl., *Andrei Lupan* 2 fl., *I. Vlaicu* 2 fl.

Câte 1 fl. au d'aruit d-nii: *Ioan Stinghe*, *Radu Mailat*, *Vasile Ardeleanu*, *Dumitru D. Constantin*, *Ioan Bădițoiu*, *Vasile I. Voina*, *Vasile Ardelean*, *Dumitru D. Constantin*, *Ion Bădițoiu*, *Vasile I. Voina*, *Vasile Baboe*, *Nicolae Lupan*, *Ion I. Navrea* și d-nele: *Elena Preșmerean*, *Ecaterina N. Vlaicu*, *G. Vlaicu*, *Elena Arefta*, *Anastasia G. Melente*, *Mana B. Băncilă*, *Ecaterina R. Pitiș* și d-nii: *G. Vlaicu*, *G. Popovici*, *Radu Loga Negru*, *Petru Morariu*, *Vasile Constantin*, *George Saftu*, *Dumitru Lebu*, *I. Căpătină*, *George Văsmăc*, d-na *Marica Stinghe* și d-na *Paraschiva Spudera* 60 cr.

Câte 50 cr. au d'aruit d-nii: *Mihail Bader*, *Andrei A. Lupan*, *Ion Giuvelcă*, *Petru Scurtu*, *Constantin Neguș*, *George Brănză*, *Dumitru Furnică*, *Stefan Frigător*, *Nicolae Bobiț*, *Ion Olișer*, *Ion Pernea*, *Ion Neguș*, *Cornelie Pop*, *Vasile Stinghe*, *George Clipea*, *Ion Blegu*, *George Saftu*, *Constantin Postovari*, *Nic. Vlăscean*, *Nic. Frigător*, *Vasile Vlaicu sen.*, *Vasile Vlaicu jun.*, *Ion Voina*, *George Vlaicu*, *Nic. Căpătină*, *Dum. Bădițoi*, *Vas. Loga*, *Nic. Călin*, *Vas. Ogea*, *Ion Iuga*, *Dum. Bădițoi* și d-nele: *Paraschiva Moroian*, *Efrosina Voina*, *Marta Buștea*, *Păuna Mazère*, *Elena Rusu*, *Marina Zamfir*, *Eleftera Coliban*.

Câte 40 cr. au d'aruit d-nii: *V. Căpătină* și d-nele: *Maria Neguș*, *Stanca Șeringă*;

Câte 30 cr. d-nii: *St. Furnică*, *I. Loga*, *Dum. Tanislău*, *V. Văcar*, *V. Pricu*, *G. Mórcaș*, *V. Văcar*, *B. Scheian*, *Nic. Văsmuc*, *Ios. Ungort*, *Al. Panțu*, *G. Furnică*, *G. Căpătină*, *I. Manu*, *D. Zamfir* și d-nele: *Maria Lebu*, *Maria Bădițoi*, *Paraschiva Bidu* și *Maria Măciucă*.

Câte 20 cr.: *N. Orghidan*, *V. Bobiț*, *T. Bărbieru*, *I. Nistor*, *I. Postovar*, *St. Pop*, *A. Cucu*, *G. Nălbitor*, *I. Neguș*, *R. Panțu*, *G. Argăsală*, *V. Bădițoi*, *N. Sulică*, *V. Toderescu*, *I. Muntean*, *N. Cătănaș*, *Const. Birt*, *N. Peligrad*, *G. Iordache*, *Const. Gal*, *D. Gal* și d-nele: *Paraschiva Neguș*, *Maria Saftu*, *Maria Clipea*, *Maria Giuvelcă*, *Elena Frigător*, *Maria Bădițoi* și *Elena Stefan*.

Câte 15 cr.: *Nic. Priscu* și d-nele: *Maria Găitănar*, *Maria Stinghe*.

Câte 10 cr. au d'aruit d-nii și d-nele: *G. Gârneț*, *S. Petran*, *N. Stefan*, *Maria Inălbitor*, *Maria Mazère*, *Maria Ghirineaa*, *Paraschiva Moldovan*, *G. Barbu*, *G. Spătar*, *Ana Mămulea*, *Paraschiva Baboie*, *Ana Câmpian*, *Maria Văcar*, *Marina Mitoc*, *G. Mitoc*, *Maria Văsmăc*, *Efrosina Furnică*, *Maria Vlaicu*, *Paraschiva Clipea*, *Maria Brătuc*, *Maria Pernea*, *Paraschiva Crușă*, *I. Zernovean*, *Paraschiva Moroian*, *G. Păcurar*, *Maria Chipercia* și *Maria Sidon*. Suma 102 fl. 43 cr.

Brașov, 30 Dec. 1897.

Comitetul parochial român gr. or. din Cetatea Brașovului.

SCIRI ULTIME.

Viena, 26 Ian. Astăđi diarele germane de aici anunță în mod autentic, că deputația damelor săsesci din Transilvania nu va fi primită de Majestatea Sa. Partida națională germană a conchiămat pe mâne o adunare, în care damele săsesci vor face cunoscut cuprinsul adresei, ce au voit s'o prezenteze Majestății Sale.

Viena, 27 Ian. Germanii naționali au arangiat aseră un bașchet în onôrea damelor săsesci. Adunarea poporală conchiămată pe astăđi se crede, că nu va fi permisă.

București, 26 Ian. n. Intre o mare afuență a publicului s'a început ađi pertractarea în procesul duelului dintre d-nii *Nicolae Filipescu* și r'eposatul *Lahovary*. Pe la amedii sala de ședințe era înfășată de lume. Inculpații: d-nii *N. Filipescu* și secundanții *Victor Ionescu*, *C. Izvoranu*, *N. Drosu* și *Al. Săulescu* i-au loc pe banca din stânga. Apărătorii secundanților sunt

advocații *Cornea*, *Panu*, *Cernescu*, *Dela-vrancea* și *Morțun*. Partea civilă e reprezentată prin avocații *Missir* și *P. Grădișteanu*. Tribunalul e compus din d-nii: *Florian președinte*, *Alexandrescu* și *Schina*, judecatori. Fotoliul ministeriului public îl ocupă primul procuror *Sărățeanu*. Dintre martori lipsesc d-nii *Roudet*, *Rubin*, *G. C. Filipescu*, *Tache Ionescu*, *Dr. Toma Ionescu*, *Ionel Grădișteanu*.

Președintele comunică două telegrame, ce i-au venit dela mama decedatului din *Nizza* și dela d-l *Al. Em. Lahovary* din *Roma*, prin care amândoi declară, că desistă dela partea civilă. În urma acesta advocații părții civile declară, că se retrag din instanță. Primul procuror nu vré să se țină sémă de telegramele primite, deôrece sunt scrise în limba franceză.

Tribunalul se retrage la 12^{3/4} pentru deliberare, care duréză până la 3^{1/4}. Reîntrând în ședință, tribunalul respinge incidentul ridicat de primul procuror. Delavrancea cere apoi amânarea procesului pe motivul, că lipsesc mai mulți martori importanți. Pertractarea continuă.

DIVERSE.

Din istoria legumelor. Se dice, că primă dintre legume, pe care au cultivat'o ômenii, a fos *lintea*. Patria ei este în ținuturile din jurul munților Himalaia. Tot pe acel timp a fost cultivată și tot de acolo își trage originea și *cépa* cu diferitele sale specii. Impératul *Nerone*, în fiă-care lună mânca mai multe ôile numai *cépa*, ca să-i fiă curată vocea. Din cauza acesta ômenii l'au numit *Porrophagus*, s'eu mănător de *cépa*. Pe timpul *Faraonilor* *cépa* era fôrte mult cultivată, ér *usturoiul* (aiul) era folosit ca mijloc dietetic și igienic. *Jidovii* pe timpul robiei egiptene, muncitorii la piramidele dela *Kheops*, soldații, marinarii și muncitorii de câmp, mâncau toți *usturoi*. În acele ținuturi, unde băntue vântul „*Sammum*“, popôrele și ađi își ung buzele și urechile cu *usturoi*. Cu 2000 de ani înaintea de *Christos* *Egipteni* adorau *cépa roșie*. Atât planta acesta cât și *castraveții* sunt de origine din *India*. Impératul *Tiberiu* sciaa vara mânca *castraveți*. *Egipteni* sciaa pregăti din suc de *castraveți* o b'ebutură r'ecoritoare. *Bostanul* cu speciile sale se cultivă mai ales în *Asia*. *Spurga*, care crește ca s'elbatică pe țermii englesi și în *Rusia*, a fost mănăcarea cea mai predilectă a lui *Plato*, ér *Aristofanes* o considera ca mijloc bun de mistuire. *Salata de grădină* era în vechime o mănăcare predilectă a bețivilor, deôrece observară, că după multă b'ebutură o porțică-două de salată le st'emp'era ferbințela. Grecii vechi puneau sub muribunđi foi de salată, în sensul mitului, că deita *Venus* ar fi așternut patul iubitelui ei *Adonis* cu frunze de salată când a fost de m'orte. *Spănacul* este de origine din *Arabia* și de aici a ajuns în *Spania*. La vechii *Romani*, *Egipteni* și *Greci* aveau mare preț *p'etrânjelul*, *salata de endiviă* și *pepenii*, a căror patriă este *Asia* de sud. Patria *lubeniței* este *Africa*, a *chilului* (varđă nemțescă, v. creță) este *Grecia*. Primul, care a importat și a poruncit ca în *Roma* să se cultive *chilul*, a fost *Cincinat*. *Cartișoful* este de origine din *insula Cypru*, ér *ridichea* din *China*. *Bobul* a fost importat la noi din *Egipt* și *India* ostică, ér *mazerea* din *Asia*. *Hrcamul* este din *Rusia*, *felina* din *Anglia*. *Sfecelele* și *macrișul* deja din timpurile vechi se cultivă pe țermii sudici ai *Europei*.

Fluturi prețioși. *Museul* din *New-York* a cump'erat nu de mult o colecțiune de fluturi de mare valôre. În această colecțiune se află aprôpe din toate soiurile de fluturi de pe rotogolul pământului câte-un esemplar. Acestă colecțiune a costat fôrte mult, der totuși nu e cea mai prețioasă din câte se află. *William Rothschild* are o colecțiune de fluturi, ce prețuesce aprôpe un milion fl. Un singur flutur din *Guinea* nouă prețuesce mai mult ca 500 fl. Apoi mai are un esemplar, care costă 2000 fl.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Ianuarie 1898.

Table with 2 columns: Item name (e.g., Renta ung. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%) and Price.

Cursul pieței Brașov

Din 27 Ianuarie 1898.

Table with 3 columns: Item name (e.g., Bennota rom. Cump., Argint ron. an. Cump.), Buy price (Vând.), and Sell price (Vând.).

Nr. 20095—1897

Publicațiune!

In urma concludului reprezentanței comunale orășenești din 29 Decembrie 1897. se cassază cu 31 Decembrie 1897 modalitatea obișnuită până acum, față de solvirea chiriei de apă.

Cu 1 Ianuarie a. c. începând se va îngriji de aci înainte evaluarea, încassarea și socotela chiriei de apă, conform noului statut de apă, de către oficiul de dare orășenesc.

Brașov, 17 Ianuarie 1898.

3-3.118

Magistratul orășenesc.

ANUNCIURI (insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisei administrațiunii. In cazul publicării unui ananțiu mai mult de odată se face scădământ, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.”

Numere singuratică din „Gazeta Transilvaniei” la 5 cr. se pot cumpăra în tutungeria M. Gross.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Table with 2 columns: Duration (Pe trei luni, Pe șese luni, Pe un an) and Price (3 fl., 6 fl., 12 fl.).

Pentru România și străinătate:

Table with 2 columns: Duration (Pe trei luni, Pe șese luni, Pe un an) and Price (10 fr., 20 fr., 40 fr.).

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Table with 2 columns: Duration (Pe an, Pe șese luni, Pe trei luni) and Price (2 fl., 1 fl., 50 cr.).

Pentru România și străinătate:

Table with 2 columns: Duration (Pe an, Pe șese luni, Pe trei luni) and Price (8 franci, 4 franci, 2 franci).

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombrie 1897.

Large railway schedule table with multiple columns for train types (Tren de persoane și mixt), destinations (e.g., Viena, Brașov, Sibiu), and times. Includes sub-sections for various routes like Budapesta-Predeal, Copșa-mică-Sibiu-Avrig-Făgăraș, etc.

Notă: Orelle însemnate în stânga stațiilor sunt a se citi de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încadrați cu linii mai negre înseamnă orelle de noapte. — Semnul —> arată cu capul direcția, înătrău merge trenul.